

МУЛОҲИЗАИ

роҳбари илмӣ ба рисолаи Окилов Акмалҷон Аҳмадович дар мавзӯи «Самаранокии истифодабарии омилҳои истеҳсолот дар соҳаҳои иқтисодии минтақа (дар мисоли вилояти Суғди Ҷумҳурии Тоҷикистон) барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.05 – иқтисодӣ ва идораи хоҷагии халқ: иқтисодӣ, ташкил ва идораи корхонаҳо, соҳаҳо, комплексҳо (иқтисодии минтақа)

Дар давраи амалисозии ислоҳоти бозорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба масъалаи истифодаи самараноки омилҳои истеҳсолот дар соҳаҳои иқтисодии минтақа аз нуктаи назари низомнокӣ, баҳамтаъсиррасонӣ ва ивазшавии онҳо диққати кам зоҳир карда шуда буд. Тадқиқотҳои гузаронидашуда асосан ба масъалаҳои истифодаи омилҳои истеҳсолоти алоҳида (меҳнат, капитал, замин ва қобилияти соҳикорӣ) равона карда шуда буданд. Таҷрибаи фаъолияти хоҷагидорӣ нишон медиҳад, ки омилҳои истеҳсолот ҳамавақт дар алоқамандӣ қарор дошта, дар ҷараёни истеҳсолот дар ҳамбастагӣ истифода мешаванд.

Тадқиқоти омилҳои алоҳидаи истеҳсолот натиҷаҳои самарабахш диҳанд ҳам, самаранокии истифодаи онҳо аз ҷиҳати ҳамбастагӣ ва алоқамандӣ ин натиҷаҳоро пурсамар гардонида, оид ба истифодаи онҳо дар дурнамои наздик хулосаҳои дақиқ медиҳанд.

Қайд кардан ба маврид аст, ки дар шароити мавҷудияти унсурҳои иқтисодии нақшавӣ ва бозорӣ, ки ҳамчун иқтисодии гузариш тавсиф карда мешаванд, масъалаҳои истифодаи самараноки омилҳои истеҳсолот ба яке аз самтҳои афзалиятноки таҳлили илмӣ мубаддал мегардад.

Аз ин гуфтаҳо бар меояд, ки мавзӯи рисолаи номзодии Окилов Акмалҷон Аҳмадович муҳим ва саривақтӣ мебошад.

Дуруст гузоштани мақсад ва масъалаҳои тадқиқот, муайян намудани объект ва предмети тадқиқот ба Окилов А.А. имкон дод, ки ба як қатор натиҷаҳои назаррасӣ илмӣ ноил гардад, ки арзиши илмӣ ва амалӣ дорад. Алалхусус ба низом даровардани муносибатҳои назариявии истифодаи

самаранокии истифодаи омилҳои истеҳсолот, ки дар натиҷа муаллиф тавонитааст муносибатҳои мухталифро мавриди баррасӣ қарор дода, оид ба боздеҳи омилҳои истеҳсолот ба самти таъмини ғоидаи ҳади аксар ҳулосаи илмии дуруст барорад.

Дар рисолаи худ Оқилов А.А. барои истифодаи самараноки ҳама омилҳои истеҳсолот (меҳнат, капитал, замин ва қобилияти соҳибқорӣ) истифодаи унсурҳои таҷдиди намуди мутобиқшавии соҳаҳоро пешниҳод кардааст. Ба чунин унсурҳо, муаллиф пеш аз ҳама воридоти техника ва технологияи пешқадам ва дастгирии азнавтаҷҳизонидани субъектони хоҷагидориро дар назар дорад. Ҳама ҳулосаҳои худро Оқилов А.А. бо таҳлили эмпирикӣ мустаҳкам кардааст.

Дар рисолаи худ, Оқилов А.А. модели алоқамандии афзоиши самаранокии истеҳсолотро вобаста аз истифодаи оқилонаи онҳо пешкаш кардааст, ки чораҳои мушаххасро аз зумраи афзоиши ҳосилнокии меҳнат, паст намудани материалғунҷоиши истеҳсолот, баланд намудани боздеҳи фондҳо ва барҳамдиҳии шахшавии таҷҳизотҳои истеҳсолӣ, баланд намудани рақобатпазирии маҳсулот, афзоиши ҳаҷми фурӯш ва баланд намудани даромаднокии корхонаҳо ва ғайраҳоро пешкаш кардааст, ки ҳамчун самарани синергетикӣ ба афзоиши истеҳсолоти аслии таъсир мерасонад.

Аҳамияти амалии рисола ва истифодабарии натиҷаҳои ба даст оварда шуда дар он зоҳир мегардад, ки натиҷаҳои ба дастоварда дар таҳияи нақшаҳо оид ба истифодабарии омилҳои истеҳсолот ва баланд намудани самаранокии онҳо истифода шуданаш мумкин аст. Натиҷаҳои тадқиқот дар чараёни таҳия ва коркарди сиёсати иқтисодии давлат аз тарафи мақомотҳои дахлдор васеъ истифода шуданаш мумкин (Вазорати рушди иқтисод ва савдо, Вазорати саноат ва технологияҳои нав, Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳоли, Вазорати кишоварзӣ ва ғайраҳо).

Натиҷаҳои тадқиқот ҳангоми таҳияи барномаҳои таълимии фанҳои “Иқтисодиёти минтақа”, “Назарияи иқтисодӣ”, “Микроиқтисод” ва

“Макроиқтисод” дар Донишкадаи иқтисод ва савдои Донишгоҳи давлатии тижорати Тоҷикистон ба инобат гирифта шудаанд.

Ҳамаи гуфтаҳои боло моро водор месозад, ки нисбати рисолаи номзадии Окилов Акмалҷон Аҳмадович дар мавзӯи «Самаранокии истифодабарии омилҳои истеҳсолот дар соҳаҳои иқтисодиёти минтақа (дар мисоли вилояти Суғди Ҷумҳурии Тоҷикистон)» ба талаботҳои корҳои илмӣ номзади илми иқтисодӣ пурра ҷавобгӯ буда, худи муаллиф сазовори дараҷаи номзади илми иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.05 – иқтисодиёт ва идораи хоҷагии халқ: иқтисодиёт, ташкил ва идораи корхонаҳо, соҳаҳо, комплексҳо (иқтисодиёти минтақа) мебошад. Автореферат рисолаи номзадӣ қисми асосии рисоларо фаро гирифтааст.

**Роҳбари илмӣ,
номзади илмҳои иқтисодӣ,
дотсенти кафедраи иқтисодиёти
ҷаҳонии ДИС ДТТ**

Алиҷонов Ҷ. А.